

Vývoj monitorovacího systému pro zelené veřejné zadávání (GPP) v Římě

Monitorování jako součást účetních systémů

Foto: pixabay.com

**Účastník projektu
Procura+:**

Metropolitní město Řím

Strategie/postup:

Akční plán pro zelené nakupování v provincii Řím
Zahájení: 2009

Cíle/záměry:

Cílem je snížení emisí CO₂ o 20 % do roku 2020

Kritéria pro GPP součástí více než 98 % nákupů

Snížení emisí CO₂ prostřednictvím veřejného zadávání:
749 tun (2009 – 2014)

SHRNUTÍ

- Metropolitní město Řím monitoruje zelené veřejné zadávání od roku 2009.
- V původním systému manuálního vykazování se sice kladl důraz na zelené veřejné zadávání (GPP) a prosazování pokrokových opatření, ale systém měl i řadu nedostatků, například obsahoval neúplné informace.
- V roce 2016 se monitorovací systém stal součástí účetních systémů.
- Díky centralizaci nezbytných kritérií GPP a trvání na jejich začlenění do procesu veřejného zadávání byl Řím schopen kvalitu monitorování dále vylepšit.
- Nový monitorovací systém propojil jako první svého druhu v Itálii monitorování životního prostředí s elektronickým informačním systémem.

Základní informace

Metropolitní město Řím zastupuje 121 obcí a má na starosti výkon řady funkcí veřejné správy, včetně dopravy, územního plánování a ochrany a zlepšování životního prostředí.

V roce 2008 provedlo Metropolitní město studii s cílem zjistit možnosti racionalizace požadavků na nákup, hodnocení zadávacích řízení, stanovování priorit a nákupu produktů a služeb s nízkými dopady na životní prostředí. Realizace byla zahájena v únoru 2009, kdy město vydalo vnitřní směrnici o zeleném nakupování určitých kategorií výrobků, včetně nábytku, papíru, tisku, tonerů a multifunkčních tiskáren.

V květnu 2009 byl usnesením Rady schválen Akční plán Metropolitního města pro zelené nakupování ([Zákon č. 269/15](#)). V plánu byly stanoveny: cíle akčního plánu GPP, ekologická kritéria pro některé zboží a služby, organizační struktura pro realizaci a šíření plánu, monitorování a kroky a iniciativy do budoucna. V Akčním plánu byly rovněž uvedeny konkrétní cíle v oblasti účinnějšího využívání přírodních zdrojů, omezení používání nebezpečných látek a snížení množství skládkovaného odpadu.

Aktualizovaný plán byl schválen v lednu 2014¹ a zahrnoval Akční plán zeleného nakupování v provincii Řím a vytvoření vyhrazené oblasti věnované GPP v informačním systému vyhlášek. Tento aktualizovaný plán a následné začlenění monitorování GPP do účetního systému Metropolitního města znamenaly, že Řím byl schopen zvýšit transparentnost a zlepšit ověřování své činnosti v rámci GPP, shromažďovat údaje umožňující činit „chytrá“ rozhodnutí a dokládat environmentální a hospodářské přínosy udržitelného veřejného zadávání.

Vývoj postupu

Do roku 2016 bylo monitorování GPP prováděno manuálně. Jednotlivá oddělení byla povinna po každém zeleném nákupu zboží a služeb vyplnit tabulkový formulář, který musel být do jednoho měsíce od zadání zakázky zaslán Úřadu pro koordinaci GPP. Úřad pro koordinaci GPP pak každé dva roky zveřejnil zprávu, v níž podrobně popsal výsledky procesu monitorování, a o těchto zjištěních informoval pomocí různých komunikačních kanálů - například na internetových stránkách města, prostřednictvím workshopů a interních schůzí.

Tento manuální přístup ke shromažďování údajů vykazoval určité nedostatky, například zprávy odevzdané po termínu, nebo zprávy, ve kterých chyběly zásadní údaje. Navíc některá oddělení někdy uváděla environmentální požadavky, které neprošly kontrolou Úřadu pro zelené veřejné zadávání.

Metropolitní město zavedlo v roce 2016 nový monitorovací systém napojený na elektronický informační systém veřejného zadávání. Tento inovativní digitální systém (první svého druhu v Itálii) umožňuje Metropolitnímu městu shromažďovat digitální kopie všech relevantních vyhlášek a právních předpisů. Tímto způsobem je možné po jednotlivých odděleních vyžadovat, aby ve svých zadávacích řízeních uváděla příslušná environmentální kritéria (bez nich zadávací řízení nelze uskutečnit).

Realizace postupu

¹ Zákon o zvláštních komisařích č. 7/b.

Tento nový monitorovací systém je řízen účetním oddělením, které je dobře připraveno na provádění počáteční kontroly správnosti a přesnosti uvedených environmentálních kritérií. Úřad pro koordinaci GPP je pak schopen kdykoli podrobněji přezkoumat začlenění environmentálních kritérií do technických požadavků a vytvářet zprávy v reálném čase podle několika parametrů/kritérií (jako například rok, množství, oddělení, zadávací řízení a skupina produktů).

Nový monitorovací systém také přispívá ke snazšímu výpočtu environmentálních výsledků, jako je například snižování emisí CO₂, a tím pomáhá městu sledovat, jak postupuje v plnění [Projektů GPP 2020](#) a [Paktu starostů a primátorů](#).

Na podporu zaměstnanců odpovědných za nákup a pracovníků účetního oddělení byl zřízen telefonický helpdesk a zorganizována školení o nových funkcích monitorovacího systému GPP. Byla také vytvořena aktualizovaná online knihovna obsahující zákony a předpisy. Byla připravena podpůrná příručka i cílená podpora kontroly vhodnosti určitých produktů, zejména v případech, kdy neexistuje oficiální ekoznačka.

Výsledky

V rámci původního manuálního monitorovacího systému byly zprávy o GPP připravovány každé dva roky (2009/2010, 2011/2012, 2013/2014). Při zahájení monitorování v roce 2009 splňovalo kritéria GPP 79,3 % veřejných zakázek. Tento počet vzrostl v roce 2014 na 98,25 %.

Během čtyř let (2011-2014) vedlo začlenění zelených kritérií do zadávání zakázek k úspoře 749 tun emisí CO₂.

Díky monitorovacímu systému je možné také informace o GPP rozdělit podle jednotlivých sektorů. GPP se stalo součástí například:

- 100 % zadávacích řízení na nábytek do kanceláří a škol, papír a úklidové služby
- 80 % zadávacích řízení na technologie IKT
- 50 % zadávacích řízení na tonery, kopírky, tiskový papír, čisticí prostředky a klimatizace
- 30 % zadávacích řízení na auta a textilie na uniformy

Město začalo provádět sběr údajů prostřednictvím digitálního systému v roce 2016, což by mělo znamenat, že brzy budou k dispozici nové údaje.

Získané poznatky

Během práce na GPP ve městě Řím zjistili, že užitečnými vodítky k dosažení udržitelnosti jsou následující principy:

- Vzdělávání a zajišťování aktuálních informací za účelem dosažení vytčeného cíle: Ministerstvo životního prostředí neustále uveřejňuje nová minimální environmentální kritéria nebo aktualizuje stará, a proto je nutné neustále zvyšovat úroveň znalostí pracovníků zabývajících se nákupem zboží a služeb.

- Malými krůčky k velkému úspěchu: když se v kanceláři lidé chovají tak, jak by se chovali doma (například se snaží neplýtvat vodou, energií, papírem atd.), mohou dosáhnout významných ekonomických i ekologických úspor.
- Vést trh i občany k odpovědnému chování: úkolem veřejné správy je stimulovat podniky k lepší výrobě a být pro občany dobrým příkladem.

KONTAKTNÍ ÚDAJE

Patrizia Giacotti

Vedoucí odboru udržitelného rozvoje

pattodeisindaci@cittametropolitanaroma.gov.it

Stránky účastníků projektu Procura+: <http://www.procuraplus.org/public-authorities/metropolitan-area-of-rome/>

Web: <http://www.cittametropolitanaroma.gov.it/>

O projektu Procura+

Projekt Procura+, který zahájila a koordinuje globální asociace místních samospráv k udržitelnému rozvoji ICLEI, představuje síť evropských veřejných orgánů a regionů, které vzájemně spolupracují, sdílejí informace a jednají v zájmu udržitelného a inovativního veřejného zadávání.

Spolupráce

Jsme síť evropských veřejných orgánů a regionů, které spolupracují, sdílejí informace a jednají v zájmu udržitelného a inovativního veřejného zadávání.

Sdílení

Díky spojení znalostí a zkušeností můžeme zajišťovat poradenství, podporu a propagaci všem veřejným orgánům, které chtějí realizovat udržitelné a inovativní veřejné zadávání.

Skutky

Síť Procura+ spojuje své síly k prosazování udržitelného a inovativního veřejného zadávání na evropské úrovni.

www.procuraplus.org

Překlad do českého jazyka zajistilo Ministerstvo práce a sociálních věcí v rámci projektu [Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání](#). Projekt vytváří dlouhodobou konzultační a odbornou platformu pro rozvoj tohoto konceptu a mimo jiné nabízí: poradenství, konzultace, příklady dobré praxe, vzorové textace, konference, vzdělávací akce, e-learning a web www.sovz.cz.

Tato publikace byla vytvořena v rámci projektu Regiony SPP, který získal finanční prostředky z programu Evropské unie pro výzkum a inovace Horizont 2020 na základě grantové dohody č. 649718. Výhradní odpovědnost za jakékoli chyby nebo opomenutí nese vydavatel. Obsah nemusí nutně odrážet názor Evropské komise. Evropská komise rovněž neodpovídá za jakékoli použití informací obsažených v tomto dokumentu.